

Sygn. akt III KO 50/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **A. S.**

skazanej za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k.

w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 października 2022 r.,

wniosku skaranej

o wznowienie postępowania sądowego zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 18 lutego 2010 r., sygn. akt II AKa 210/09,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 30 czerwca 2009 r., sygn. akt II K 3/09,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

postanowił:

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W dniu 13 kwietnia 2022 r. do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Krakowie wpłynęło pismo skaranej za czyn z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę dożywotniego pozbawienia wolności A. S. (poprzednio: E. M.) zawierające wniosek o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 lutego 2010 r.,

sygn. akt II AKa 210/09, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 30 czerwca 2009 r., sygn. akt II K 3/09.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że wskutek rehabilitacji po udarze mózgu odzyskała pamięć o zdarzeniach sprzed 20 lat, podając, że przyznała się do zarzucanego czynu będąc do tego przymuszona przez policjantów, określając J. Ł. jako domniemanego sprawcę zabójstwa, a także powołując się na okoliczności z dnia zdarzenia oraz relacje z J. Ł., który miał ją wykorzystywać seksualnie i zastraszać. Wniosła o „dosłuchanie”: Z. Ł., K. Ł., K. R., G. C. i A. D..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek skazanej A. S. jest oczywiście bezzasadny, co skutkuje rozstrzygnięciem o odmowie jego przyjęcia bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, w trybie art. 545 § 3 k.p.k.

Na wstępie wspomnieć należy, że instytucja wznowienia postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, który daje podstawy do wzruszenia prawomocnego orzeczenia wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. (zob. postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2018 r., III KO 25/18).

Przepis art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje możliwość odmowy przyjęcia wniosku niepochodzącego od osoby wymienionej w art. 545 § 2 k.p.k. (adwokata, radcy prawnego, radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Oczywista bezzasadność wniosku nie ogranicza się przy tym wyłącznie do tych wypadków, w których we wniosku o wznowienie podniesione zostały okoliczności będące już wcześniej przedmiotem rozpoznawania w postępowaniu o wznowienie postępowania. Użycie w treści art. 545 § 3 k.p.k. zwrotu "w szczególności" nie pozostawia wątpliwości, że jest to wskazanie przykładowe. Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie miało więc miejsce również w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy,

wniosek ten oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 k.p.k. karnego lub też żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie będzie się mieściła w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie sądu z urzędu - art. 542 § 3 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt III KO 45/17, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 8/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 r., III KO 25/18).

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że uprzednio skazana skierowała do Sądu Najwyższego 19 wniosków o wznowienie postępowania, które zakończyły się każdorazowo odmową ich przyjęcia z uwagi na oczywistą bezzasadność: z dnia 8 września 2021 r. sygn. akt IV KO 36/21, z dnia 26 listopada 2020 r. sygn. akt IV KO 108/20, z dnia 19 marca 2019 r. sygn. akt IV KO 7/19, z dnia 16 października 2018 r. sygn. IV KO 70/18, z dnia 6 czerwca 2018 r. sygn. akt IV KO 39/18, z dnia 22 lutego 2018 r. sygn. akt IV KO 4/18, z dnia 21 września 2017 r. sygn. akt IV KO 75/17, z dnia 17 maja 2017 r. sygn. akt IV KO 36/17, z dnia 23 lutego 2017 r. sygn. akt IV KO 8/17, z dnia 9 grudnia 2016 r. sygn. akt IV KO 90/16, z dnia 22 września 2016 r. sygn. akt IV KO 59/16, z dnia 1 czerwca 2016 r. sygn. akt IV KO 40/16, z dnia 26 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV KO 20/16, z dnia 9 grudnia 2015 r. sygn. akt IV KO 90/15, z dnia 29 lipca 2015 r. sygn. akt IV KO 23/15, z dnia 6 listopada 2014 r. sygn. akt IV KO 60/14, z dnia 29 kwietnia 2014 r. sygn. akt IV KO 88/13, z dnia 10 lipca 2013 r. sygn. akt IV KO 13/13, z dnia 29 stycznia 2013 r. sygn. akt IV KO 77/12 . Okoliczności podawane w aktualnym wniosku były już przedmiotem oceny w kontekście dopuszczalności wznowienia prawomocnego postępowania karnego. Wskazane we wszystkich tych postanowieniach Sądu Najwyższego ustalenia pozostają aktualne. Żadna z podnoszonych po raz kolejny we wniosku okoliczności nie może być więc uznana za skuteczną podstawę do wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem.

Za nieskuteczne uznać należy dalsze próby podważenia ustaleń faktycznych w sprawie. Sąd Najwyższy miał już na uwadze zarówno kwestię dolegliwości natury psychicznej skazanej, wywieranej na niej presji policjantów w zakresie przyznania się do winy, linii obrony polegającej na wskazaniu J. Ł. jako domniemanego

sprawcy zabójstwa, a także poszczególnych okoliczności z dnia zdarzenia (w tym kwestii wejścia do mieszkania przy ul. [...], nagrania z kamery przemysłowej, zasłon przykrywających ofiarę, worka z ziemniakami) czy też relacji skazanej z J. Ł.. Uwzględnienie więc wniosku o „dosłuchanie” wskazywanych świadków byłoby bezprzedmiotowe. Skazana nie tylko nie wykazała, by ustalenie wskazywanych przez nią okoliczności nosiło cechy „nowości” i nie mogło zostać podniesione na etapie postępowania rozpoznawczego, ale też, by w jakikolwiek sposób mogło to rzutować na kształt prawomocnego wyroku skazującego. Na marginesie należy powtórzyć, że sprawstwo skazanej, przyznającej się do zabójstwa, było właściwie poza sporem, czego nie kwestionowała także obrona, skupiając się tylko na zdolności skazanej do ponoszenia przez nią odpowiedzialności karnej w kontekście stanu jej zdrowia psychicznego.

Podkreślić w tym kontekście należy, że nowe fakty lub dowody, stanowiące podstawę wznowienia postępowania, wyartykułowane w treści przepisu 540 § 1 pkt 2 k.p.k. mają wskazywać, że skazany nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k.), albo że skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą, albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary, albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary (art. 540 § 1 pkt 2b k.p.k.), tudzież sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu (art. 540 § 1 pkt 2c k.p.k.). Jednocześnie wspomnieć wypada, że w sprawie o wznowienie postępowania sąd nie dokonuje na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, czy też oceny zasadności orzeczenia Sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej, ale jest uprawniony jedynie do zbadania, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na znaczne prawdopodobieństwo wadliwości wyroku skazującego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2017 r., sygn. akt III KO 53/16, LEX nr 2202488).

Konkludując, skazana nie wskazała żadnych okoliczności, które w świetle regulacji art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. oraz art. 540b k.p.k., uzasadniałyby

przeprowadzenie postępowania wznowieniowego. Sąd Najwyższy nie dopatrył się również zaistnienia na gruncie przedmiotowej sprawy innej podstawy obligującej Sąd Najwyższy do rozważenia możliwości wznowienia postępowania z urzędu w oparciu o przepis art. 542 § 3 k.p.k. Jeżeli żadna z okoliczności podanych we wniosku osoby skazanej nie może spowodować podjęcia czynności wznowieniowych, to prowadzi to do obowiązku odmowy przyjęcia tego wniosku w trybie art. 545 § 3 KPK jako oczywiście bezzasadnego, bez wzywania do uzupełnienia braków formalnych, w tym sporządzenia i podpisania wniosku przez adwokata lub radcę prawnego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[as]